

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

141. Olim per effusionem humani sanguinis iniuriosam fuit violata quaedam Ecclesia consecrata; quæsierunt, an simplex Sacerdos, de licentia Episcopi possit illam reconciliare? Et explanatur, quod hæc ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

De Immunit. Eccles. Resol. CXL. &c. 98

Ecclesia polluta esse iure ipso suspensum ab ingressu Ecclesiae; & si post talem suspensionem celebraret, vel actum sui Ordinis exerceat, fieri irregularem.

RESOL. CXL.

An in supra dictis casibus, si Sacerdos celebrat Missam in Ecclesia polluta, remaneat consecrata?

Et an requiratur sententia iudicis declarantis locum sacrum esse violatum?

Et cursum deducitur, quod si Sacerdos diceret Missam cum vestibus non benedictis, & in calice non consecrato, quod supradicta remaneat consecrata, & benedicta. Ex part. 11. tract. 2. & Misc. 2. Resol. 99.

Sup. hoc in Resol. 99. & in aliis

§. 1. Quid ad primum negatiue nominatim contra me tenet Franciscus Lugo, de Sacra. l. 3. cap. 5. quasi. 12. num. 99. vbi sic ait; Sententiam affirmantem ego non audeam in praxi complecti, quia non reputo illam probabilem per locum intrinsecum. An vero per locum extrinsecum tot Auctores reddant illam tutam in praxi, iudicent alij. Ita ille adhaerens eius germano Cardinali Lugo à me alibi adducto.

Sup. hoc in Resol. 99. & in aliis

2. Sed nouissimè præter alios à me adductos, affirmantem sententiam tanquam probabilem admittit Dicastillus de Sacrament. tom. 1. tract. 5. disputat. 4. dub. 7. num. 113. vbi sic asserit? Vtrum autem, si interim dum violatio Ecclesiae durat, bona fide quis in ea sacrificet, sufficit hoc vt non sit necessaria alia reconciliatio, aut consecratio: non omnes consentiunt. Impugnat Layman, quia nullo iure, aut ratione solum videtur; nam si celebratio Missae esset instar reconciliationis, idem dicendum esset, si Sacerdos mala fide in Ecclesia polluta celebraret; quod planè fallum est (inquit Layman.). Verùm Sacerdos id concedit, & non putat planè fallum; sed potius putat cum aliis, quorum nomina non refert satis magnam esse reconciliatiuem, seu benedictionem, ipsam celebrationem. Itaque cum Auila saltem probabilem sententiam puto. Vnde iuxta eam sequitur, quod si Episcopus dispenset, vt in violata Ecclesia celebraretur, etiam manebit reconciliata. Ita Dicastillus.

3. Vnde parum modestè præter morem suum hanc sententiam falsam appellauit Amicus in Curs. Theologiae disputat. 33. sect. 12. num. 345. contra quem adduco me citato Patrem Tamburinum de Sacrificio Missae lib. 1. cap. 1. §. 4. num. 5. asserentem hanc opinionem esse probabilem; & respondet ad argumenta quae contra me adducit Eminentissimus Cardinalis Lugo, & ex his tenet etiam mecum probabiliter, quod si Sacerdos diceret Missam cum vestimentis non benedictis, & in Calice non consecrato quod supradicta remaneat consecrata.

Sup. hoc in Resol. 99.

4. Quoad secundum, videlicet an post Concilium Constantiense requiratur ad violationem publicam sententia iudicis declarans locum Sacrum esse violatum? Affirmatiuam sententiam alibi probabilem existimaui, Sed nominatim contra me insurgit Franciscus Lugo vbi supra num. 92. quia violatio loci Sacri non est interdictum propriè, nec intelligitur nomine interdicti, vel Censurae; quod docuit etiam Suarez tom. 5. disputat. 37. sect. 1. num. 28. Quare decretum Concilij Constantiensis ad Ecclesiae pollutionem non extenditur. Et Cardinalis de Lugo testatur esse Romae praxi receptum, vt Ecclesiae reconciliantur etiam si violatio denunciata non fuerit. Ego verò reor, eandem esse praxim aliarum Diocesium. Vnde soluitur

fundamentum contrarium, & certè verba Concilij Constantiensis aliter refert Suarez eod. to. 5. disp. 9. sect. 2. ac reuelat tom. 3. disp. 81. sect. 4. Videatur vtroutrouque. Hæc Lugo.

5. Et hanc sententiam existimo probabiliorẽ, non tamen nego affirmatiuam suam non habere probabilitatem, & idẽ Martinus de San. Ioseph in Mor. Confessor. tom. 1. lib. 1. tractat. 15. de Euchar. cum. 7. sic asseruit; Tingo por muy probable sententia la que dize, que en estos casos no basta, para que queda la Iglesia poluta, que sean publicos, sino que se requiere de mas desto; que por sententia de juez se declare, que por los tales delictos esta la Iglesia poluta; porque esta pena es como censura; y de la misma manera que en la censura ha de interuenir en ellas sententia de juez; como en el descomulgado, que no se ha de euitar; hasta que por sententia se sepa, que incurrio en la descomunión. Peña tr. 3. p. 4. quasi. 64. & satis probabile iudicant Suarez tom. 3. in 3. parti. disp. 81. sect. 4. Fagundez de Eccles. praecept. lib. 3. cap. 14. num. 34. y lo confituro; porque de similibus simile est iudicium; quando est eadem ratio, non possunt, & l. sequenti. ff. de legib. §. recte instit. mandati. Ita Martinus. Sed licet hæc opinio, vt dixi speculatiuè loquendo probabilis sit, tamen in praxi, quae est sequenda est in contrarium.

RESOL. CXLI.

Quomodo per effusionem humani sanguinis iniuriosam fuit violata quadam Ecclesia consecrata, quaesierunt an simplex Sacerdos de licentia Episcopi possit illam reconciliare?

Et explanatur, quod hæc est differentia inter Ecclesiam benedictam, & consecratam; nam Ecclesia, si sit benedicta tantum; potest reconciliari per simplicem Sacerdotem, & cum aqua benedicta communi, si verò sit consecrata, debet reconciliari per Episcopum proprium, vel per alium Episcopum de eius licentia, & cum aqua à se, vel per alium Episcopum benedicta cum vino, & cinere. Ex part. 2. tract. 15. & Misc. 1. Resol. 6.

§. 1. Respondi negatiuè; nam hæc est differentia inter Ecclesiam benedictam, & consecratam; nam Ecclesia, si sit benedicta, potest reconciliari per simplicem Sacerdotem, & cum aqua benedicta communi, si verò sit consecrata, debet reconciliari per Episcopum proprium, vel per alium Episcopum de eius licentia, & cum aqua à se, vel ab alio Episcopo benedicta cum vino, & cinere. Ita communiter Doctores. Auila de cens. part. 1. disp. 7. dub. 4. Filliuc. in suis questionibus moral. tom. 1. tract. 5. cap. 4. num. 118. Sayrus de censuris, lib. 5. cap. 16. n. 31. Graffius decisur. part. 1. lib. 2. cap. 48. num. 10. Henricquez lib. 9. cap. 27. n. 6. Nugnez in 3. p. tom. 1. q. 63. art. 3. dub. 2. Gasp. Hurt. de sacrif. Miss. disp. 4. diff. 7. & alij. Probatur hæc opinio ex cap. aqua, de consecr. Eccles. vbi dicitur, quod consuetudo Ecclesiae Bracharensis, vbi solebant Episcopi committere Sacerdotibus, reconciliare Ecclesiam, potius sit dicenda corruptela.

Sup. contentis in hac Resol. infra in Resol. seq. §. 1. ad medium, & in Resol. post seq. à principio, vbi que ad text. Quod si. & infra in Resol. 144. à principio, vbi que ad §. Sed quid, vbi melius, & magis clarè quam in aliis §§. huius anno.

2. Non reticeam tamen contrariam sententiam extrae apud Victoriam in summ. Sacram. quasi. 99. & apud Emanuelem Sacerdotem post correctionem Magistri Sacerri Palatij, verb. Eccles. num. 20. Et quod mirum est, nouissimè Franciscus Syluius in suis commentariis in 3. part. D. Thoma, q. 83. art. 3. docet etiam hanc sententiam, & testatur de praxi, ait enim: Quibusdam videtur, quod Ecclesia prius consecrata, sic debeat reconciliari per Episcopum, vt hic vices suas ne-

queat simplici Sacerdoti committere: contrarium tamen tradunt Victoria, & Sa, credimus esse in praxi, non contradicente, sed potius concedente Pontifice. Hac ille. Quæ quidem sententia an sit probabilis, iudicent viri docti, videtur enim contra cap. aqua vbi supra, & consuetudo, & praxis, quam affert Syluius, est in contrarium.

RESOL. CXLII.

An regulares possint reconciliare eorum Ecclesias pollutas, & maximè si Episcopus distet per duas Dietas?

Et quid de aliis Sacerdotibus?

Et docetur in hoc casu differentiam esse inter Ecclesiam consecratam, & benedictam tantum, & eius reconciliationem.

Et explanatur Superiores Regulares ex privilegio posse reconciliare Ecclesias consecratas. Ex part. 4. tract. 4. & Mis. Ref. 91.

Supr. hoc in Resolution. non seq.

§. 1. **H**ic casus frequenter potest accidere, & affirmatiuè respondendum est per ea quæ adducit Homobonus de Bonis in exam. Eccles. part. 3. tract. 17. cap. 8. quæst. 27. resol. 2. Adde quodd Ecclesia si sit benedicta, potest reconciliari per quemcumque simplicem Sacerdotem, & cum aqua benedicta communi, contra Toletum, vt habetur in c. si Ecclesia, de consecr. Eccl. iuncta glossa; nec requiritur ad hoc Episcopi licentia, vt patet ex ipso textu ibi, protinus lauetur. quod non diceretur si oporteret expectare licentiam Episcopi, & ita docet Auila de censuris p. 8. disputat. 7. dub. 4. qui citat D. Antonin. & Henriquez, quibus ego addo Tamburinum de iure Abbatum, tom. 1. disputat. 23. quæst. 10. num. 11. Præpos. in 3. part. quæst. 83. art. 3. dub. 2. num. 163. Barbosa de potest. Episc. part. 2. alleg. 28. num. 57. & post hæc scripta omnia supradicta inuenio docere Laurentium Portel in dubiis Regul. part. 1. ver. Ecclesie Fratrum, num. 1. vbi tenet Superiorem Regularium posse reconciliare suam Ecclesiam aqua tantum à se benedicta, quod etiam concedit de Sacerdote seculari: secus autem dicendum, si Ecclesia fuerit consecrata, hanc enim, vt alibi dictum est, neque Regularem, neque alium Sacerdotem etiam de licentia Episcopi posse illam reconciliare testantur iura & Doctores. Vnde nescio qua ratione Episcopi possint interdiciere Ecclesias Regularium non consecratas, si polluta fuerint ab eorum Superioribus reconciliata. Nec valet dicere cum aliquibus quodd Superiores Regulares tunc possunt reconciliare Ecclesias pollutas cum aqua ab Episcopo non benedicta, quando Episcopus distat per duas Dietas, secus autem minimè. Nam respondeo quodd si simplex Sacerdos, vt supra visum est, potest reconciliare Ecclesias pollutas cum aqua non ab Episcopo, sed à se ipso benedicta, quare hoc denegandum est Sacerdoti Regulari? Equidem non video disparitatem rationis.

Supr. hoc in Ref. præterita, & in Ref. seq. & melius in Ref. 1. post seq. per tot. pro vtroque.

Supr. hoc in Ref. seq. §. 1. à ver. Quod si. & in alio §. not. secundæ dicti §. 1.

Supra hoc magis late in Ref. seq. & in Ref. 1. post seq. §. Sed quid. & seq.

2. Notandum etiam quodd post hæc scripta inueni Antonium Nouarium in sum. Bullar. tit. de pollutione Ecclesiarum, n. 7. docere Superiores Regulares ex privilegio posse reconciliare Ecclesias consecratas, & citat Grassium conf. 2. de consecr. Eccles. n. 18. Sed hoc, vt dixi, multi negant.

RESOL. CXLIII.

An Superiores Regulares possint reconciliare eorum Ecclesias consecratas, si Episcopus distet per duas Dietas?

tas, vel defunctus sit, aut Episcopatum renunciauerit, vel si depositus sit?

Et an ex privilegio possint Regulares solemniter benedicere suas Ecclesias, & Cæmeteria, si Episcopus rollit, aut negligat?

Et docetur, quid intelligatur, per duas Dietas.

Et explanatur, quod Dieta alia est vulgaris, alia vero legalis. Ex part. 6. tract. 6. & Misc. 1. Ref. 22.

§. 1. **A**ffirmatiuam sententiam docet Confessus, Vgolinus, Sayrus, Barbosa, Henriquez quos citat & sequitur Philibert. Marchin. de Sacram. Ordin. tract. 3. p. 3. c. 11. n. 14. vbi sic ait: Dico quartò Ecclesie reconciliationem habere locum solum in Ecclesiis ab Episcopo consecratis: in benedictis vero licere cuilibet Sacerdoti post pollutionem eas rebenedicere & purificare aqua ab ipso benedicta. Quando autem Ecclesie sunt consecrata, opus habent reconciliatione facta per Episcopum; qui non potest alteri etiam Vicario suo hanc facultatem delegare. Quod si Ecclesia polluta sit Regularis, & Episcopus per duas Dietas longè abesset, tunc ex concessione Leonis X. facta Mendicantibus, poterunt Superiores illius Ordinis, & reliqui communicantes in eorum privilegio prædictam Ecclesiam pollutam aqua per ipsos benedicta reconciliare. Quod ego semel feci Ticini in Ecclesia nostra Sanctæ Mariæ Coronatæ; & dum post factum multos haberem Curie Episcopalis Aduersarios, visis & inspectis hostibus privilegii, omnes siluerunt. Huc vsque Marchinus, cui adde Megalium in Prompt. tom. 2. verb. Eccles. num. 21. in fine. Auilam de censur. part. 5. disput. 7. dub. 4. concl. 3. in fin. licet aliqui quos ego notavi in 4. part. tractat. 4. resol. 91. contrarium sentiant: sed supradicta opinio videtur mihi satis probabilis; & illam præter Doctores citatos tenet etiam Layman lib. 5. tract. 5. n. 12. qui etiam docet ex privilegio posse etiam Regulares solemniter benedicere suas Ecclesias, & Cæmeteria si Episcopi nolint, aut negligant.

Sup. content. to in hoc vers. Dico quarto. & seq. 7. Quarto. in Ref. præterita §. 1. & in Ref. 1. post præteritam per tot. & infra Refol. seq. à §. 1. vbi que ad §. Sed quid. & pro Ecclesia Regulari in §. vt. Ref. præterite, & in Refol. seq. à §. Sed quid.

Quæ hic est Ref. antecedens §. 1. in fin. & infra in Ref. seq. Sed quid. curiam ad med. & Lovitium. & seq.

2. Notandum est etiam hic Regulares posse vti dicto privilegio, non solum quando Episcopus distat per duas Dietas, sed etiam quando defunctus est. Imò quocunque modo absit Episcopus, morte, renunciatione, depositione, &c. Ita Rodriquez in Quæstionib. Regular. tom. 2. q. 19. art. 3. Et post illum Perlicus de offic. Sacerd. l. 1. dub. 13. num. 121.

3. Et pro casu occurrenti in gratiam Regularium si aliquis ex ipsis nesciat, quid intelligat Leo X. in dicto privilegio; dum requirit vt Episcopus distet per duas Dietas. Respondeo Dietam significare iter diei, quod vulgò dicimus vna giornata; & ideo duas Dietas significare iter duorum dierum. Sed difficultas est; quot milliaria Dieta, seu iter vnus diei contineat; nam vt docet Gloss. e. nonnullis, de rescript. Dieta alia est vulgaris, & alia legalis: vulgaris metienda est secundum consuetudinem regionis; legalis vero viginti milliaria continet ex lib. 3. ff. de verb. signific. Hoc supposito Perlicus vbi supra de offic. Sacerd. lib. 2. dub. 13. num. 174. putat privilegium Leonis intelligendum esse de Dietis vulgaribus. Verum aliqui putant dictum privilegium intelligendum esse de Dietis legalibus. Et ideo præter Henriquez lib. 9. de Missa, c. 27. num. 6. & in Gloss. lit. D. cum eius privilegij Leonis X. meminisset, subdit in ead. Glossa, lit. F. Dieta continet viginti milliaria. Idem dicit lib. 13. c. 5. n. 5. in Gloss. litera D. vbi citat Mandosium, quibus adde Rodriq. in Quæstionib. Regular. tom. 1. quæst. 19. art. 6. in fine. Sed ego puto probabilius esse & securius in privilegio Leonis per Dietas intelligendas esse vulgares, secundum variorum Regnorum consuetudines: & credo quod in Sicilia Dieta continet iter 30. milliarium.

RESOL.